

مدیر ابن السری
احمد جودت

مؤسس: ابن السری
مصطفی نامق

آشیان

ادبی، علمی، سیاسی، اجتماعی، فنی، اخلاقی هفته‌ای مجموعه در.

پنجشنبه

ایکسجی جلد

نومرو ۱۹

برنجی سه

۲۸ ذی الحجه ۱۳۲۶

۸ کانون ثانی ۱۳۲۴

مذرات

کریم ایچون	خلیل نهاد	روح مندور	تحسین باجید
دفع کدر	جناب شهاب الدین	غفور دررادر	مصطفی نامق
خیالنه سوراشرکن	علی سعاد	قلندر	
امام غزالی	احمد فرید	اخلاقی سیامی	سرور جمال
		غفور	مشتاق

استانبول

محل اداره سی: چغل اوغلندره اداره مخصوصه

چغل اوغلندره اباسوفیا جاسنده مطبعه خیریه: درشکر

۱۳۲۴

امام غزالی

حياتی

غزالی دنیلدیکی زمان شرقده دکل غربده بيله بر شکل ذکا تجسم ایدر. بو شکل ذکا حده تدقیقدن کچیریلرک تحلیل ایدیلرک اولورسه انوار زیرینی کیاست، وقوف، معلومات، میل معالی کبی بدائع فطریه دن عبارت خصائص عالیه تشکیل ایتدیکی کوریلیر.

آثار غزالی، برحفظه عرفاندر، آچلدینی زمان ایچندن درو جواهر صاچیلیر. بزده فاسفه یی الک کوزل دوشونن بوقوجه داهی غربده بيله مظهر تقدیر اولمشدر. شعبات علومک هر قسمنده باخصوص جهت اخلاقیه وفلسفیه سنده آثار واقدامی ظاهر اولان بو بویوک ذتک ترجمه جالی حقهده شمدی یه قدر بر مقاله اولسون یازلامسی بزجه شین وعاردر.

موسیو بارون قارادووو le Baron carra de vaux طرفندن «غزالی» نامی آلتیده یازیلان بیوک بر اثری ومؤلفک بو بابده کی تعمیقاتی بز حیرتله کوریلور.

مستشرق دیرده کچرزه اسمی بيله طویمدیغمز حکمای اسلامیه نک اثرلرینی اولر بزدن ایی تدقیق، بزدن ایی تقدیر ایدیورلر. کتبخانه لرینک الک محترم موقعی غزالیلر، ابن رشدلر، الح کبی آثار اسلامیه ایله تیزین ایدیورلر، مع انتاسف بوکون بزم کتبخانه لرمن قاریشدیریله جق اولور ایسه. پک چوغنده غزالینک احیاء العلومی بيله بولماز. بو بزم ایچون بر تقیصه در دیرسه م البته اظهار حقیقت ایتش اولورم.

بو داهی معظم ۴۵۰ سنه سنده طوس شهرنده تولد ایتشدر. پدرلری شهر مذکورده صوف تجارتی مدار انتعاش اتخاذا ایتش ایلی. وفاتندن

اول خنوز حال صباوتده بولنان غزالی ایله برادری احمدی، بک زیاده سودیکی ارباب خیردن برذاته وصیت ایتیش و «دنیا ده اک بیوک امل، تعلیم علوم ایکن بوکا نائل اوله مدیغمندن دولای عظیم تأسفلرا ییچندیم. اولادلر می سن اوقوت، تربیه لرینه اعتنا ایت» دیمشدر. برمدت صکره بو محترم پدر ترک حیات ایتیکله غزالی و برادرینک تعلیم و تربیه لرینه و صیلری اقدام و غیرت ایتیشدر. فقط اوده فقر و مسکنت ایچنده بولاندیغندن بولنرک دها زیاده تعلیم و اعاشه لرینه وقت و تقدی مساعد دکلدی. برکون بولنری یانته چایردی «اولادلرم! بووقته قدر وسع و طاقتم داخنده سزه معاونتده بولندیم، بیایرسکیز که بن فقیرم، دها زیاده اعاشه یه قدرتم یوق. بر مدرسه یه التجا ایدکر، بوراده هم تحصیل معارف ایلر و همده معیشتکری تأمین ایلرسکیز.» اولنر شو نصیحتی قبول ایله بر مدرسه عرفانک جناح عاطفته دخالت ایلدیلر. حتی سبب سفادتلری، ارتقاء درجه لری بوندانصکره باشلار.

ایشته بو کون السنة غربده کمال احترامله یاداولنان بو بیوک معلمک پدر لری صوف طوقیبوب صائمقله یعنی کسب یدیه نعیش ایدر و دائماً محاسن فقهاده بولنه رق ممکن اولدینی قدر علمایه معاونتده بولنوردی. حتی مناقشات فقهایی و نصایح علمایی استماع ایله اغلار و جناب حقدن برانقیه، برده واعظ اولاده مالک اولسنی تمنی ایلردی.

حق تعالی بو ذات محترمک دعاسنی قبول بیورمیشدر: ایشته امام غزالی، نادر الامثال بر خطیب اولان احمد حضرتلری.

غزالی، حال صباوتنده دلم فقهی، طرسده، علی احمد بن محمد الرازکانیدن اوقومش ومؤخرأ جرجانه کیده رک امام ابی نصر الاسماعیلی ایله برمدت بولمیشدر. صوکره ینه طوسه دونه رک اوچ سنة طورمش بعدده یسنا بوره کیدرک اوراده امام الحرمینه ملازمت ایشدر. تحصیل معارف خصوصنده فوق العاده غیرت ایتیشدر. جدل، اصول، علم منطق، فلسفه، حکمت، فقهده بدطولا

صاحبی اولدینی کبی حکما وفلاسفه نك آثارینی دخی بالتدقیق آرای مبطله یی رده بریویك اثر ذکا کوسترمشدر. یوقسه مستشرقیندن موسیو پول رالیسك دیدیکی کبی یالکز علم کلام تحصیل ایتهمشدر.

امام اسعد الجهنی امام غزالیدن سماء، مستنداً دیورکه، مشارالیه جرجاندن طوسه عودت ایدرکن اثنای راهده قطاع طرق طرفدن دوچار تعرض اوله رق اشیا سیله برابر کتابلریده غصب اولنله در حال اشقیایی تعقیبه قویبایر. رئیس شقاوت بو تعقیبی کورنجه «کیت یوقسه سنی هلاک ایدرم» تهدیدنده بوانور. مشارالیه لسان مظلومانه ایله «سزه هیچ برنقی اولمیان کتابلرمی اعاده ایدک، آنلر ایحون سنه لرحه اختیار غربت ایدرک چالشمش و آنلری یازمشم» دیمکه شقی مرقوم کوله رک «سن ناصل عالمسک؟ علمک کتابلرکله می مقید؟ واه واه واه!! دیمک کتابلرک کیدنجه ینه مرتبه جهاتنده بولینیورسک.» سوزیله اعوانه مخلاتی تسلیم ایتلرینی امر ایدر. مشارالیه بوفلا کتبی بر مستنطق الهی اولمق اوزره تلقی ایدرک طوس شهرینه وارد یغنده اوچ سنه متدایاً چالیشه رق کتابلری از بر ایتش و آرنق هیچ برقطاع طریقندن خونی بولمیدیغنی بیان ایلمشدر.

وقعه مذکورده وزیر نظام الملک دخی عیناً نقل ایتش وموسیو بارون قارادووو دخی اثر مذکورینک ۴۲ نجی صحیفه سنده il fut, raconte-t-on, arrêté par des voleurs, qui lui prirent, ainsi qu'à ses compagnons tout ce qu'ils possédaient. یول رالیس دیورکه، «آز زمانده مباحثات فلسفه دینه ده کندوسنی طاتمش وابن خلدونک روایتته کوره ایلك دفعه منطق اعتاداته تطبیق ایدن غزالی اولمشدر.» فی الحقیقه «محک انظر» نامیه یازدینی اثرندن دخی آکلاشلدینی اوزره منطق فلسفه یه تطبیق ایدن غزالی اولمشدر. ابن رشده بو خصوصده کیرو قالمامشدر. [۱]

[۱] ابن رشدک حیات ومسالک فلسفیی حقنده ایریجه یازیلحق مقاله ده تفصیلات ویریله چکدر.

پول رالیس دوام ایدرك دیوركه، «ساجوقیلرك وزیر مشهوری نظام الملك بر جوق قونفرانس لرنده بولندیغی جهتله احیاء العلومی اكمال ایتك خصوصنده تشویقاتده. بولنش و غزالی یه فوق العاده التفات ایدرك ۱۰۵۷ تاریخ میلادیسنده کنیدی طرفندن تأسیس ایدیلان نظام الملك مدرسه سنه معلم تعیین ایشدر. ۱۰۹۱ تاریخده نشر ایتدیکی بر اثر نده اوچوز کشی حضور رنده درس وردیکنی سویلیور. ایشته اوزمان بعض اسبابه مبنی کنیدی طرفندن تخریب ایدیلان اعتقادات باطله اسلامیه لهنده اوچ اثر میدانه کتیر مشدر: احیاء العلوم، تخریب نلاسفه، تمایلات نلاسفه. فی الواقع امام الحرمینک ۴۷۸ سنه سنده وقوع و ذقی سببیه نظام الملك، غزالی یی جلب ایله مجالس علماده مباحثات علمیه ده بولندیره رق اقتدار علمیه و مزیت اخلاقیه لرینه معاصرین علمانک ده انکشت بردهان حیرت قالدقیرینی کوردرك حق عالیلرنده پک زیاده اراءه حرمت و روی التفات کوسترمشدر. و بغدادده تأسیس ایلدیکی مدرسه نظامیه ک جهت تدریسیه سنه تفویض ایلدیکندن ۴۸۴ جمادی الاولیسنده مدرسه مذکورده تدریساتنه باشلامش و حائر اولدقیری کالات علمیه و فصاحت لسانیه سی اهل عراقی دوچار حیرت ایدرك علو منزلتی و قدر و رفعتی درجه نهاییه ایصال ایشدر. حق درسه باشلادیغی کون نقهای بغداددن بر جماعت درسنه کیدرك «استاد! بغدادده تدریس قولای دکلدرك. هرکیم درسه چیقارسه فقهای درسنه دعوت ایدرك آنلرده حاضر بولنه رق استماع ایدرلر. سندن بر ضیافت ایسترز» دیملری اوزرینه «پک اعلا! ضیافت واقعیه ایکی شرطله قبول ایده جکم. حق تقدیر سزک، حق تعیین بزم اولسون و یا خود حق تعیین سزک حق تقدیر بزمه عائد اولسون» دیمش. علمای بغداد، «حق تقدیر سزک، حق تعیین بزم اولسون. بناءً علیه دعوتی بو کون ایسترز.» دیله مبنی مشارالیه «کوزل! فقط بو کونکی دعوتم شونلردن عبارتدر» دیه بسیط بر طعام تقدیریه استعمال حق ایتکله «لا والله» حق تعیین سزک حق تقدیر بزم اولسون بناءً علیه بز کی نفیس بر طعام ایسته سی ذکر ایتلریله مشارالیه قبول ایتش. فقط حق تعیین

کندیسنه عائد اولديغندن ايکي سنه صکره يه تعلیق ضیافت ایتکله علمای موجوده شدت ذکا و فضل و عرفاتی تسلیم ایدرک بز سنکله مناظره دأر دسندن مناقشه ایدرسهك « حلت بیننا و بین الغفر من هذه الدعوة بقضاء الوطر » دهرک ملاطفه بیوره شلردر .

موسیو پول رالیس احیاء العلومك اعتقادات باطله اسلامیه لهنده اولدیغنی ادعا ایتسی جرائکارانه بر حتمزقندر . چونکه مشارالیهك اثرلرنده اتحاد ایندیکی رهبر، فضل و ذکاسندن زیاده حمت دینی و عفت حقیقه ایدوکی ینه ایلروده کلهجک کندی سوزلریله ثابت ایکن بو ادعا طبعی غزالییه برالکه ایراث ایدمز . مشارالیه بوکی نقیصه دن بریدر . غریبدرکه ، بویه بر معلم ادبه ، بر حکیم روشن ضمیره اسناد تده بولمق صکره بونی عامیانه بر طرزده اثرندن استدلاله عطف ایدی یرمک کوانچ اولمقدن باشقه نه یه یارار؟ پول رالیسك مطالعه کردسی اولان احیاء العلوم بزم بیلدی کمزک غیر یسی ایسه اوبشقه ! ! حالبوکه احیاء العلوم اعتقادات باطله اسلامیه لهنده بر اثر دکلدرد . اوبر محله تورانیدرکه ضیاسنه اقتدا ایدلری سمت حقیقه، سوی سعاده ایصال ایدر . نه کیم ایلریده بعض فلاسفه مالکییه قارشو ویریلهجک جوابلرله حقیقت آکلاشیلور .

موسیو پول رالیس دوامله دیورکه ، « غزالی بوجادله دائمیدن اوصانوب تصوفه میل ایله اون آی قدر بر تردد صکره نامنی اعلا ایدن بو مکتبی ترک ایتشدر . اومکتبدهکی شرتندن دولایي *omement de l'islam* زین الدین تسمیه اولدیغنی کبی حجة الاسلام دخی دینیلور . »

أوت ! مشارالیه صورت دائمده دوام ایدن مناقشات قولیه دن فراغت و طرائق صوفیه یه دخالت ایله دائما نظرلری نقطه حقیقه معطوف و هر دزلو شائیه قیل و قالدن عاری مسلاک صوفیه یی عمیقه باشلامشدر . بو باده برحیلی تدوینات عامیه ده بولمش علوم شرعییه و علوم حقیقه ده منزله قصوای ترقیه صعود ایدرک آثاریه عالم انسانیه پک بیوک خدمتله ایتشدر . بو استاد معظم ، محاکمه دقیقه ، اصابت نکیر ، متانت طبع کبی سجایای

اخلاقیه به صاحب اولمغله بین العلما «حجة الاسلام» نامی المشدر. انوار عرفانلرندن بر خیلی مسائل دینییه و فلسفیه بی تلقی ایدن اعظم ایسه «زین الدین» اسمیلده توسیم ایشلردر. دیه ییلورمه تعبیرات مذکوره مشارالیه بر اثر توجه اولق اوزره ویرلیوب بلکه بحق ویراش والقباب مذکوره اووجود کالاتپوروییه مقارنتله مباهی بولمشدر.

حتی استاد محترمی امام حرمین، انوار عرفانلرندن اقتباس فیض ایدن تلامیذینی وصف ایتدکاری صرده غزالینک بحر علوم اولدقلرینی بیان ایدرلردی. بو استاد کالاتپورک علم باطنی بوداهی معظمدن تمعض ایتدیکی کالات غزالییه بربرهان جلدیدر.

موسیو رالیس دییور: «غزالی ثروتی و دنیا نیک هر درلو بویوکلکلیرینی فدا ایدرک صوفیه مسالکینی تدقیق و تعمیق ایله اوغراشدی. او، اون برسنه قتادی برسیاجتله شهردن شهره طولاشه رق شامه، قدسه، اسکندروییه، مککیه واک نهایت ینه مولدی اولان طوسه کلدی. ظن اولتوردیکه غزالی برحقیقت مطلقه پیشنده طولاشیوردی. شامده بولندیینی صرده مناره غریبهده ساعتلرجه تخیلاته طالارق دوشونوردی. بوتفکری ایکی سنه دوام ایتدی. غزالی، (۱۱۰۵) میلادنده دها بدین فکرلرله شامی براقیدی.»

اوت! . غزالی نظام الملوك مدرسه سندن آیرلدی، تدریساتی قارده شنه ترك ایدرک ۴۷۸ ده حجازه عزیمتله رسالتپناه افندمرك مرقدلرنده حیاتک بوتون آلام واضطرابی برلسان الیم و حزین ایله آغلادی. وتکرار شامه کلدی. (۴۸۹ هـ)

غزالی آرزوی سیاحتله شامدن قدسه واورادنده دمشقه کیتمشدر دمشقده دوام ایدن اون سنه لک حیاتی پک معتکفانه و منزویانه کچمش ایسهده غزالینک برچوق اثرلری بویالکیزانک اخلافة قیمتدار یادکارلریدر، حتی دییورکرله احیاء العلومده اوراده اکمال ایتدی.

موسیو رالیسک پک یا کلش تدقیقته باقوبده غزالینک ایکی سنه خیالاته

دالینغی ظن ایتیمه لم . اوایکی سنه ؛ خیالات ایله دکل تفکرات عمیقه ایله ،
غزالیڭ بوتون حیاتنک بر رفیق دائمیسی اولان دوشونجه لرله کچدی .
« بدین فکر لرله شامی ترک » ایتیمی قضیه سنه کلاجه ؛ بعض طبقات شافعیه
دیورلر : غزالیڭ شامی ترکنده برقاچ سبب واردر .
اولاً ، غزالی . برکون دمشقه مدرسه امیه ده بر معلمک « قال الغزالی »
دیه رک کندی اثرینی اساس آتخاذا ایله تقریر ایتدیکنی کوردیکی زمان عجب
نفسدن قورقش وهان اورادن آیرلشدر .

ثانیاً . برکون فرسوده بر لباسله جامع امویڭ محننده اوطوریرکن ارباب
فتوادن بر جماعت مداوله افکار ایدیورلردی . بوسره ده بر کویلی مراجعتده
بولسور . اولر جوابده اظهار عجز ایدرلر . بونی کوردن غزالی مستفتی بی
چاغیره رق جوابنی ویرمکه کویلی : « مفتیلر بکا جواب ویره مدکلری حالده
بوفقییر آدم ناصل جواب ویریور » دیه رک بر فریاد سرور قویاریر . بونک
اوزرینه جماعت افتا سائلی جلب ایله جوابی آکلاملریله غزالیڭ یانته قوشارلر ،
اطرافنی آلیرلر ، اثار مهمما ننوازیده کی مسامحه کارلقدلرندن متأثر بواندقلرینی
بیان ایدرلر وکندیسندن بر مجلس مناقشه عقدینی استرحام ایلرلر . فقط غزالی
بونو فردایه بالتعلیق اوکیجه دمشق ترک ایله اسکندریه یه کیدر .
بناءً علیه هانکی صورتله تدقیق اولنورسه غزالیڭ عزیمتده برجهت
بدینانه یه تصادف اولنه ماز .

(مابعدی وار)

ابن حازم :

فرید

